

Republika e Kosovës

Republika Kosovo / Republic of Kosovo

Komuna e Rahovecit / Opština Orahovac / Municipality of Orahovac

REPUBLIKA E KOSOVËS

REPUBLIKA KOSOVA

KOMUNA E RAHOVECIT - OPŠTINA ORAHOVAC

Drejtoria për Administratë të përgjithshme

Odeljenje za Opštu Upravu

III- Nr. l prot. 2131 Më 09-06-2023
Br. prot. DI.
RAHOVEC - ORAHOVAC

**KORNIZA AFATMESME
BUXHETORE (KAB)
E KOMUNËS SË RAHOVECIT
2024-2026**

Drejtoria për Buxhet dhe Financa

2023

Përmbajtja:

Përmbajtja:	1
I. Hyrje	2
II. Strategjia Zhvillimore Komunale - Deklarata e Prioriteteve Afatmesme	3
1. Forcimi i ekonomisë komunale me mundësi për të gjithë përmes:	6
2. Forcimi i sektorit të bujqësisë	6
2.1. Përkrahje e fermerëve duke i klasifikuar për secilin sektor, si:	7
2.2. Zhvillimi i sektorit të agroturizmit	8
3. Përmirësimi i infrastrukturës shkollore dhe veprime që synojnë rritjen e cilësisë në arsim.....	8
4. Përmirësimi i shëndetësisë dhe i mirëqenies së qytetarëve	9
1. Përmirësimi dhe mbrojtja e mjedisit, planifikimi urban dhe shërbimet publike komunale.....	10
2. Administratë e Përgjithshme	12
3. Rinia, kultura dhe sporti	12
III. Korniza Fiskale Komunale	13
3.1.Indikatorët ekonomik komunal.....	13
3.2. Të Hyrat Komunale dhe Parashikimi Afatmesëm 2024-2026	15
3.3. Tendencat e shpenzimeve komunale dhe parashikimi i tyre afatmesëm 2024-2026	18

I. Hyrje

Korniza Afatmesme Buxhetore KAB që po prezantojmë, është një dokument i cili miratohet në parim çdo vit nga Asambleja Komunale. Ky material siguron një analizë të hollësishme të shpenzimeve publike dhe përcakton parametrat dhe prioritetet kryesore për zhvillimin e vazhdueshëm të buxhetit vjetor komunal. Gjithashtu KAB-i siguron mekanizmat e nevojshëm për arritjen e objektivave, prioritetëve, të identifikuar në dokumentet strategjike të komunës, përmes integritetit sa më të mirë në procesin buxhetor.

Kuadri Ligjor: Hartimi i Kornizës Afatmesme Buxhetore përbën një detyrim për institucionet buxhetore komunale të kërkuara nga Qarkoret Buxhetore Komunale 2024/01, të lëshuara nga Ministria e Financave, në pajtim me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (LMFPP).

Ky dokument do të jetë bazë për përcaktimin e sektorëve, prioritet të zhvillimit dhe identifikimin e prioritetëve të shpërndarjes së burimeve komunale për periudhën 2024-2026. Janë katër faza të përmbledhura për zhvillimin e KAB-it komunal dhe afatet kohore, si në figurën e mëposhtme:

I

Draft KAB - it 2024-2026

Fillimi i qershorit

II

Kuvendi Komunal dhe Konsultimet

Mesi i qershorit

III

Publikimi i dokumentit të KAB-it 2024-2026

Fundi i qershorit

IV

Procesi vjetor i buxhetit 2024

II. Strategjia Zhvillimore Komunale - Deklarata e Prioriteteve Afatmesme

Komuna e Rahovecit gjendet në pjesën jugore të Kosovës, në rajonin e Dukagjinit (gjegjësisht në subrajonin e Anadrinit). Është njëra nga komunat e mesme me popullsi, pozita gjeografike i mundëson asaj lidhje të mira me qendra të tjera të Kosovës dhe të rajonit. Komuna e Rahovecit ka gjithsej 33 fshatra, 2 vendbanime të vogla dhe një qendër urbane, e ndarë në 5 lagje, me një popullsi prej 56,208 banorë, sipas regjistrimit të vitit 2011, e organizuar në 8.028 ekonomi familjare.

Mbi 1845 biznese operojnë brenda komunës sonë, bazuar në të dhënat e Zyrës për Regjistrim të Bizneseve në Komunën e Rahovecit, afërsisht gjysma e tyre (50%) merren me veprimtari tregtare, 15% në sektorin e shërbimeve, rreth 16% në prodhimtari, 19% me transport etj.

Administrata e Komunës së Rahovecit është e organizuar përmes zyrave qendrore dhe zyrave lokale, që ofrojnë shërbime në nivel të komunitetit, nga të cilat një është e vendosur në ndërtesën administrative të Komunës dhe 8 të tjera në fshatra, gjithashtu, Komuna e Rahovecit posedon tri E-kiosqe, një mundësi e mirë që qytetarëve u mundëson vetëshërbimin me dokumente administrative (certifikata të ndryshme).

Vizioni i mëposhtëm për Komunën e Rahovecit, i definuar pas konsultimeve me akterët e rëndësishëm të jetës politike, ekonomike e sociale në komunë, bazohet edhe në dokumentet afatmesme dhe afatgjate strategjike që ka zhvilluar komuna, siç janë: Korniza Afatmesme e Shpenzimeve (KASH) 2024-2026 të Qeverisë së Kosovës dhe të prioriteteve bazë të saj, si dhe në Qarkoren Buxhetore Komunale 2024-2026 (I), të lëshuar nga Ministria e Financave e Qeverisë së Republikës së Kosovës.

Për tri vitet e ardhshme, vizioni i Komunës së Rahovecit është: **"Të jetë qendër e zhvillimit ekonomik, me një bujqësi të zhvilluar, infrastrukturë të rregulluar, me plane zhvillimore dhe urbane, shërbime shëndetësore efikase dhe cilësore, komunë e integruar në proceset rajonale dhe ndërkombëtare, e afirmuar si një qendër e kulturës, e arsimit dhe e jetës sportive. Po ashtu, një komunë e zhvilluar, e fortë dhe me shërbime publike, administrative që ofrojnë cilësi të mirë të jetesës për të gjithë qytetarët e saj".**

Atributet më të rëndësishme të çfarëdo dokumenti të planifikimit strategjik dhe vizionit të definuar janë, së pari, lehtësia e komunikimit, si dhe, së dyti, llogaridhënia, së treti, transparenca. Me qëllim të përmbushjes së këtyre atributëve të ndërlidhura njëra me tjetrën, prioritetet strategjike të Komunës, në periudhën afatmesme, janë grupuar në pesë, e që do të mundësojnë realizimin e qëllimit e të vizionit tonë për komunën.

PRIORITETET:

- BUJQËSIA;
- EKONOMIA;
- AGROTURIZMI DHE PUNËSIMI;
- ADMINISTRATË BASHKËKOHORE ME SHËRBIME TË SHPEJTA DHE CILËSORE;
- ARSIMI, SHËNDETËSIA DHE PËRKUJDESJA SOCIALE;
- INFRASTRUKTURË PUBLIKE TË RREGULLUAR DHE TË MIRËMBAJTUR;
- INVESTIME NGA FONDI I EFIÇIENCËS SË ENERGJISË NË SEKTORIN PUBLIK DHE PRIVAT;
- INVESTIME NË INFRASTRUKTURË KULTURORE, SPORTIVE DHE HAPËSIRA PËR TË RINJTË, SI DHE RRITJA E PËRKRAHJES PËR KËTA SEKTORË;
- PROMOVIMI I POTENCIALIT DHE I MUNDËSIVE PËR INVESTIME NGA MËRGATA JONË;
- TRASHËGIMIA KULTURORE, HISTORIKE DHE INVESTIME PËR TA NDERUAR HARTËN E SAKRIFICËS DHE TË LIRISË.

ZOTIMET:

- KOMUNË E HAPUR PËR QYTETARËT - TRANSPARENCË E PLOTË DHE LLOGARIDHËNIE;
- KOMUNË QË QEVERISËT DREJT DHE MIRË, LIGJSHËM DHE ME PERFORMANCË TË LARTË;
- KOMUNË KU U SHËRBEHET QYTETARËVE PA DALLIM;
- KOMUNË ME SHËRBIME GJITHNJË E MË BASHKËKOHORE;
- KOMUNË KU PROMOVOHEN POLITIKAT DHE PRAKTIKAT MË TË MIRA, SI DHE STANDARDET E LARTA TË QEVERISJES;
- KOMUNË KU RESPEKTOHEN VLERAT NJERËZORE E QYTETARE;
- KOMUNË PA DISKRIMINIM E QË QYTETARËT I TRAJTON BARABARTË;

- KOMUNË KU RESPEKTOHEN VLERAT KOMBËTARE, HISTORIKE, VLERAT E LUFTËS DHE TË LIRISË;
- KOMUNË QË NDERON SAKRIFICËN DHE GJAKUN E DERDHUR PËR LIRI;
- KOMUNË QË TRAJTON DHE MBËSHTET QYTETARËT QË KANË NEVOJA TË VEÇANTA;
- KOMUNË QË NDERON, PROMOVON E I JEP PËRKRAHJE TRADITËS, TRASHËGIMISË DHE GJITHË PASURISË SONË TË PËRBASHKËT, GJITHË ASAJ QË ËSHTË VLERË DHE IDENTITET I RAHOVECIT;
- KOMUNË KU PËRFAQËSOHET, MBROHET DHE PUNOHET PËR INTERESIN PUBLIK;
- KOMUNË KU PËRKUSHTIMI PËR TË VEPRUAR NDERSHËM DHE NË PAJTIM ME LIGJIN, PËRVEÇSE VULLNET, PËRCAKTIM I TË ZGJEDHURVE, JETËSOHET EDHE SI DETYRIM MORAL NDAJ ZGJEDHËSVE, SI DHE NDAJ LIGJIT;
- KOMUNË KU RESPEKTOHET MOZAIKU I VLERAVE NJERËZORE, DEMOKRATIKE, KULTURORE, TË TRASHËGIMISË E TË BESIMIT NË ZOT;
- KOMUNË KU RESPEKTOHEN PAKICAT DHE PROMOVOHEN VLERAT E TYRE.

SYNIMET:

- BUJQËSI TË PËRKRAHUR PËR KATËR VJET;
- INVESTIME NË RRIJTEN E CILËSISË SË SHËRBIMEVE, ZGJERIMIN E TYRE, ZGJATJEN E ORARIT TË SHËRBIMEVE, PAJISJE MJEKËSORE DHE INVENTARIZIM PËR QKMF-në DHE PËR TË GJITHË RRJETIN E SHËRBIMEVE PARËSORE SHËNDETËSORE;
- ARSIM CILËSOR DHE BIBLIOTEKA, PAJISJE BASHKËKOHORE, LABORATORË, MË SHUMË TEKNOLOGJI INFORMATIVE DHE MJETE KONKRETIZIMI NË SHKOLLA;
- HARTIMI I PLANEVE URBANE DHE NDËRTIMI I SHESHIT QENDROR TË QYTETIT;
- KOLEKTORË DHE IMPIANT PËR TRAJTIMIN E UJËRAVE TË ZEZA;
- ZHVILLIM EKONOMIK DHE PUNËSIM NËPËRMJET FUQIZIMIT DHE MBËSHTETJES SË SEKTORIT PRIVAT;
- PËRQENDRIM PËR ZHVILLIMIN E PLANIFIKUAR TË AGROTURIZMIT;
- QENDËR E MADHE MAGAZINUESE PËR RUAJTJEN E RRUSHIT, PEMËVE DHE PERIMEVE.

1. Forcimi i ekonomisë komunale me mundësi për të gjithë përmes:

Një ndër prioritet në mandatin qeverisës do të vazhdojë të mbetet zhvillimi ekonomik përmes politikave lehtësuese në taksa dhe mbështetje të bizneseve të reja, atyre të vogla dhe të mesme. Duke e pasur parasysh dëmin nga kriza pandemike, një qasje e re është e nevojshme për t'ua dhënë mundësinë e ringritjes bizneseve në komunën tonë.

- Funksionalizimi i Zonës Ekonomike në Optrushë – Aktualisht, Komuna e Rahovecit, ka memorandum bashkëpunimi me Ministrinë e Indutrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë për fazën e parë të ndërtimit të Zonës Ekonomike. Vlera e këtij memorandumi është: 1,800,00,00€ dhe Komuna e Rahovecit do të bashkëfinancojë me 300,000,00€. Kostoja totale e këtij projekti është: 2,672,756,06€. Komuna e Rahovecit, është e përkushtuar deri në funksionalizimin e plotë të këtij projekti, me qëllim të rritjes së zhvillimit ekonomik lokal;
- Krijimi i hapësirave të reja për zhvillimin e bizneseve – Do të krijohen hapësira të reja për biznese në: Rahovec (pjesët më afër qytetit), Krushë të Madhe, Xërxë, Ratkoc dhe në fshatrat më të mëdha e më të frekuentuara në komunën e Rahovecit. Gjithashtu, në zona ku ka potencial zhvillimi, do të përpiqemi të krijojmë lehtësira dhe hapësira për investime nga sektori privat;
- Lehtësira në të bërit biznes - Lehtësim i taksave komunale, sipas sektorëve – Do të bëhen vlerësimet e nevojshme për të siguruar uljen e taksave për bizneset private;
- Mbështetja direkte dhe indirekte e bizneseve - Përkrahje për bizneset e reja, ato të vogla dhe të mesme. Me qëllim të përmirësimit të ambientit të të bërit biznes në komunë, do të ndihmohen veçanërisht sipërmarrësit e ri, të vegjël dhe të mesëm, përmes subvencionimit edhe të zejeve të veçanta dhe të aplikimit të taksave favorizuese për ta;
- Funksionalizimi i Shtëpisë për të moshuar;
- Mirëmbajtja e shtigjeve të ecjes në Komunën e Rahovecit dhe ndërtimi i shtigjeve të reja;
- Ndërtimi i lokaleve afariste zejtare, si dhe dhënia në shfrytëzim përmes ankandeve publike;
- Mbështetja e turizmit dhe e agroturizmit;
- Rritja dhe modernizimi i tregjeve;
- Këshilla dhe sugjerime në të bërit biznes;
- Investime në zona turistike;
- Rritje e përkushtimit dhe e intensitetit të veprimeve për projekte të ndryshme dhe suksese të reja në PPP;
- Përfshirje e të rinjve në tregun e punës, me përkrahje direkte nga komuna e cila synon krijimin e mjediseve të përshtatshme dhe përkrahje me teknologji informative, ku përmes ideve të reja e projekteve konkrete (inovative) të hapet perspektivë për ta;
- Promovimi i turizmit në komunën e Rahovecit.

2. Forcimi i sektorit të bujqësisë

Zhvillimi dhe fuqizimi i sektorit të bujqësisë për të rritur bazën ekonomike dhe sociale në komunën tonë, duke qenë e harmonizuar me politikat dhe strategjinë e hartuar nga Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.

Në kuadër të strategjisë janë përfshirë të gjithë sektorët që zhvillohen në komunën tonë, me theks të veçantë: vreshtaria dhe perimekultura.

Në kuadër të strategjisë do të përfshihen programe të veçanta që do të ndikojnë direkt në përmirësimin e kushteve të punës për fermerët kultivues të pemëve dhe të perimeve.

Fokusi në këtë periudhë do të orientohet në këto drejtime, si:

- Zbatimi i projekteve që prekin direkt fermerët;
- Zbatimi i projekteve kapitale për ndërtimin e infrastrukturës bujqësore, dhe
- Zhvillimi i sektorit të turizmit rural - agroturizmit.

2.1. Përkrahje e fermerëve duke i klasifikuar për secilin sektor, si:

- Perimekulturë dhe pemëtari – Përkrahje fermerëve me farëra, plehra kimike dhe me inpute bujqësore;
- Investime në sipërfaqe të mbrojtura – serra (sipërfaqe 3 ari, 5 ari, 7 ari e deri në 10 ari, do të shohim mundësinë që kjo sipërfaqe të rritet në vazhdimësi);
- Përkrahja e bujqve për ngritje të fidanishteve për prodhim të fidaneve cilësore;
- Sektori i blegtorisë - shërbime veterinarë (vaksinimi, kontrollimi i kafshëve, repelimi etj.);
- Marrja e mostrave të tokave bujqësore për analiza;
- Sektori i bletarisë – investim në mbjellje me kultura të përshtatshme për bletë (Kolz),
- Sektori i vreshtarisë - inventar për trajtim të rrushit pas vjeljes;
- Sektori i verëtarisë- pajisje për prodhuesit dhe inventarë;
- Fuqizimi i qendrave grumbulluese dhe përpunuese të pemëve dhe të perimeve;
- Fuqizimi dhe përkrahja e bodrumeve për përpunimin e rrushit;
- Hapja e tregjeve të reja në lokalitete të komunës sonë, si: funksionalizimi i tregut në Krushë të Madhe, kushte më të mira në tregun ekzistues në Xërxë, ndërtimin e tregut në qytetin e Rahovecit, po ashtu përfundimin e fazës së tretë të projektit “Infrastruktura e tregut të rrushit” - te Shtëpia e Verës;
- Në bashkëpunim me zyrën këshillimore, që operon në kuadër të MBPZHR-së, organizimin e trajnimeve për të gjithë sektorët e bujqësisë në komunën tonë;
- Këshillimi i fermerëve dhe marrja përsipër e përgatitjes së të gjitha dokumenteve dhe planeve të biznesit për aplikim në institucione të ndryshme, duke angazhuar ekspertë;

Menaxhimi me kujdes i tokës bujqësore komunale, duke i respektuar procedurat për dhënie në shfrytëzim të pronës së paluajtshme përmes ankandit publik

- Fuqizimi i qendrave grumbulluese të qumështit, stimulimi i tyre;
- Ndërtimi i rrugëve fushore, me theks të veçantë mirëmbajtja e tyre;
- Ndërtimi i kanaleve të kullimit në zonat ku paraqiten vërshimet që rrezikojnë tokat bujqësore;
- Pastrimi dhe zgjerimi i përrenjve që krijojnë probleme të vazhdueshme për fermerë;
- Mbrojtjen e tokave bujqësore nga degradimi – erozioni;
- Drenazhimi i tokave bujqësore;

- Rrjeti sekondar i sistemit të ujitjes në lokacione ku ekziston rrjeti primar, si dhe zgjerimi i rrjetit në pjesën kodrinore në koordinim me kompanitë publike, donatorët e jashtëm dhe Qeverinë që të kemi përparim dhe investime konkrete në këtë drejtim, në vitet e ardhshme qeverisëse për sigurim të ujit për ujitje, po ashtu, duke shfrytëzuar edhe burimet e tjera alternative të ujit.

2.2. Zhvillimi i sektorit të agroturizmit

- Investimi në ngritjen e bujtinave dhe investimi në infrastrukturë në zonat e shpallura turistike, si: Hapësira të burimi-Zhdrella, Burimi dhe shtegu në fshatin Zatriq, Pishat në fshatin Kaznik, Hapësira të Maja e Shkodranit, Vendi i quajtur Bllata, Kanioni Drini i Bardhë, ku aktivitetet e agroturizmit, si pjesë të një ose më shumë kategorive, janë: mikpritja (qëndrimi ose fjetja në bujtina për një ose disa net), rekreacioni (p.sh. shtegu i ecjes, gjuetia, kalërimi), dhe argëtimi (p.sh. dreka ose darka).
- Hapja e një zyre për informim dhe krijimi i një guide për turistët rreth zonave turistike të identifikuara në komunën e Rahovecit;
- Promovimi i zonave të përshtatshme për zhvillim të turizmit përmes Hartave dhe shënimit në tërë territorin e komunës sonë;
- Organizimi i festivaleve të ndryshme, që kanë karakter promovimin e produkteve bujqësore, që kultivohen në komunën tonë, si: Festa e Vjeljes së Rrushit – HardhFest, Agrofesta, panaire të ndryshme etj;
- Në sektorin e pylltarisë, do t'i jepet prioritet pyllëzimit të hapësirave të reja në tërë territorin e komunës. Mbrotjtja dhe ruajtja e sipërfaqeve pyjore do të ketë vëmendje të shtuar;
- Toka, e cila është nën menaxhim të Agjensionit Pyjor të Kosovës (APK), do të trajtohet me shumë kujdes dhe nuk do të lejohet degradimi dhe keqpërdorimi i saj.

3. Përmirësimi i infrastrukturës shkollore dhe veprime që synojnë rritjen e cilësisë në arsim

- Ndërtimi dhe rinovimi i shkollave – Do të bëhet një rivlerësim i nevojës për objekte të reja shkollore në qytetin dhe fshatrat e Rahovecit. Në bazë të këtij rivlerësimi, Komuna e Rahovecit do të investojë që të rinovohen apo ndërtohen objektet e reja të arsimit fillor dhe të mesëm;
- Investime në përmirësimin e kushteve infrastrukturore të shkollave në funksion të rritjes së cilësisë në arsim;
- Eficienca e energjisë në shkolla, sipas nevojave;
- Investime në mjete konkretizimi të laboratorike, teknologji informative, tabela digjitale dhe furnizime të bibliotekave shkollore me libra;
- Funksionalizimi i përhershëm dhe bashkëveprimi i organeve drejtuese të shkollave, këshillave drejtuese të shkollave, këshillave të prindërve dhe këshillave të nxënësve;
- Angazhimi i shërbimeve profesionale pedagogjike dhe psikologjike në shkolla përmes angazhimit të një numri të caktuar të psikologëve dhe të pedagogëve, tashmë të punësuar;
- Angazhimi në ofrimin e trajnimeve profesionale të mësimitdhënësve në funksion të rritjes së cilësisë në arsim. Trajnimet do të mbahen sidomos me mësimitdhënësit fillestarë;
- Monitorimi i vazhdueshëm i procesit edukativo - arsimor në shkolla, përmes Komisionit për Monitorim, të themeluar nga DKA-ja;
- Funksionalizimi i plotë i 3 çerdheve për fëmijë, të sapondërtuara.

- Organizimi dhe mbajtja periodike e garave të diturisë për nxënësit e të gjitha niveleve të arsimit parauniversitar në shumicën e lëndëve mësimore;
- Zgjerimi i Pakos Pedagogjike edhe për klasat e larta – Siç e dimë, DKA-ja në katër vitet e fundit, në bashkëpunim me Ekipe Profesionale të saj, ka arritur që për herë të parë të hartojë dhe të vërë në përdorim Pakon Pedagogjike për klasat parafillore dhe klasat e programit fillor (1-5). Kjo Pako Pedagogjike është hartuar dhe tashmë do të vihet në përdorim edhe për klasat e larta (6-9), po ashtu edhe për klasat 10-12. Me zgjerimin e saj, në komunën tonë, do të ketë Pako Pedagogjike unike për të gjithë mësimdhënësit e të gjitha shkollave;
- Vazhdimi i funksionimit të suksesshëm të Qendrës Arsimore për nxënësit e komuniteteve Romë, Ashkali dhe Egjiptian dhe themelimi i funksionalizimi edhe i një Qendre të Dytë Arsimore për këto komunitete në Shkollën Gëzim Hamza-Piktori. Komuna jonë do të kujdeset që Qendrat Arsimore për nxënësit e këtyre komuniteteve të vazhdojnë funksionimin e tyre normal, duke mundësuar arsimim dhe edukim shtesë për fëmijët e këtyre komuniteteve;
- Vazhdimi i funksionimit të Qendrës të Karrierës në SHML "Xhelal Hajda-Toni" dhe në IAAP "Selajdin Mullabazi – Mici";
- Bursa për studentë dhe përkrahje gjithë atyre profesionistëve që na përfaqësojnë si komunë ose si shtet e na bëjnë krenar me dijet dhe shkathtësitë e tyre;
- Edukim për kategoritë me nevoja të veçanta – Komuna do të ofrojë transport, por edhe kushte specifike të mësimnxënies, duke iu përshtatur nevojave dhe kapaciteteve të tyre për vijimin e mësimi;
- Më shumë çerdhe – Qeverisja lokale, duke e parë nevojën për çerdhe të reja, do të investojë për hapjen e tyre në zona urbane, por edhe në vendbanime të mëdha rurale ku nuk ka çerdhe në afërsi, përmes Partneritetit Publiko- Privat, pas studimit të nevojave që do t'i kemi.

4. Përmirësimi i shëndetësisë dhe i mirëqenies së qytetarëve

- Rritje e standardit të shërbimeve shëndetësore, përmes menaxhimit të mirë dhe profesional. Në bashkëpunim me nivelin qendror, do të investohet në pajisje të reja e kapacitete njerëzore, për ta mundësuar rritjen e kapaciteteve dhe të kualitetit të shërbimeve të ofruara;
- Investime në maternitet - Do të përmirësojmë kushtet në maternitetin e Rahovecit, përmes angazhimit të stafit profesional dhe të sigurimit të pajisjeve të reja për stafin shëndetësor;
- Ndihma momentale për pacientët me sëmundje terminale - Komuna e Rahovecit do të ndajë një fond për t'u dalë në ndihmë pacientëve me sëmundje të rënda, përmes mbulimit të pjesshëm të shpenzimeve;
- Shëndeti mendor – Do të angazhojmë ekipe profesionale (psikologë, pedagogë, punëtorë social, logopedë etj.) për ofrimin e shërbimeve për të gjithë qytetarët që kanë nevojë për këto lloj shërbimesh, si dhe shfrytëzimin e të gjitha mundësive për bashkëpunim sa më funksional dhe koordinim sa më të mirë me Qendrën Rajonale të Shëndetit Mendor në Gjakovë;
- Pediatri në QKMF dhe vizita pediatrie nëpër çerdhe – Departamenti i Pediatrisë në Komunën e Rahovecit do t'i rrisë kapacitetet dhe do të ofrojë shërbime të zgjeruara, siç është ofrimi i shërbimeve të pediatri nëpër çerdhet e komunës;
- Riorganizimi i QKMF-së, për më shumë funksionalitet;
- Subvencionim për rastet e sëmundjeve për personat pa të ardhura/të ardhura të ulëta;
- Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve shëndetësore, ofrimi i shëndetësisë mobile;

- Kujdesi paliativ, kujdesi shtëpiak;
- Parandalimi i sëmundjeve ngjitëse dhe jongjitëse;
- Ofrimi i shërbimeve për të gjithë qytetarët në mënyrë të barabartë;
- Shtimi i personelit shëndetësor;
- Vizitat sistematike shëndetësore të nxënësve në shkolla. Rritja e shërbimeve laboratorike (shtimi i llojeve të analizave në QKMF);
- Rritja e shërbimeve specialistike në QKMF – këshillëdhënëse;
- Dezinfektimi, Dezinfektimi dhe Deratizimi i objekteve shëndetësore, Administratës Komunale dhe hapësirave publike;
- Krijimi i hapësirave për karantinë (sëmundjet ngjitëse), objekti i QMF-së (në rast nevojë);
- Rritja e gamës së shërbimeve laboratorike;
- Furnizim me pajisje mjekësore për nevojat e QKMF-së, me qëllim të ofrimit të shërbimeve sa më të mira për qytetarët e komunës sonë;
- Decentralizimi i shërbimeve mjekësore (QMF, AMF);
- Barna esenciale - Komuna do të ndajë buxhet për sigurimin e barnave esenciale për të gjithë qytetarët e komunës së Rahovecit;
- Vizitë në shtëpi për gra shtatzëna, dhe fëmijët 0-3 vjeç;
- Funksionalizimi i urgjencës njëzet e katër orë, me dy mjekë specialistë, dhe katër infermierë.

1. Përmirësimi dhe mbrojtja e mjedisit, planifikimi urban dhe shërbimet publike komunale

- Eliminimi i deponive ilegale të mbeturinave;
- Pyllëzimi i hapësirave kodrinore;
- Inspektimi i shtuar për parandalimin e ndotjes dhe të shkatërrimit të mjedisit dhe krijimi i deponive për mbeturina të materialeve të forta, si dhe krijimi i hapësirave të gjelbra;
- Ndërtimi i parqeve të bukura dhe mirëmbajtja e tyre;
- Kënde lojërash për fëmijë;
- Planet e hollësishme rregulluese në qytet – Do të bëhet hartimi i planeve të hollësishme rregulluese, të cilat do të përcaktonin kushtet e detajuara të ndërtimit për lagjet e qytetit, formën e ndërtimit, të fasadës, të orientimit etj. Përmes implementimit të këtyre planeve, komuna do ta rriste mbledhjen e të hyrave, përmes lejeve të ndërtimit;
- Plane rregulluese për zonat rurale – Komuna do ta rregullojë planifikimin hapësinor të ndërtimeve edhe në fshatra, në mënyrë që të mbrohen tokat bujqësore, por edhe t'i zbatojë rekomandimet urbanistike, e që ndërtimet mos të pengojnë zhvillimin normal të jetës në këto vendbanime. Përmes planeve, ndërtimi në fshatra do të orientohet në toka të përshtatshme për ndërtim e që janë më jopjellore;
- PZHK dhe HZK - Do të miratohet Plani Zhvillimor Komunal dhe Harta Zonale e Komunës, pas shqyrtimit publik;
- Plani Lokal për Cilësinë e Ajrit;
- Plani Lokal për Biodiversitet;

- Pjesa e vjetër e qytetit – Komuna do t'i kushtojë vëmendje të veçantë pjesës së vjetër të qytetit, përmes një plani të detajuar, duke investuar në rrugët e vjetra me kalldrëm, por edhe në objektet përreth, pa ia humbur origjinalitetin dhe duke ia kthyer pamjen që e kishte më parë;
- Përmirësimi i gjendjes së lumenjve dhe i përrrenjve dhe trajtimi i shtretërve të tyre;
- Konkursi e projektimit – Do të vazhdojë organizimi i shpalljes së konkurseve kombëtare dhe ndërkombëtare të projektimit për projektet e rëndësishme kapitale në komunën tonë. Përmes konkurseve të projektimit, bëhet e mundur që arkitektët më profesionistë të bëhen pjesë e arkitekturës së përgjithshme të komunës;
- Funksionalizim, mirëmbajtje dhe menaxhim i Kompleksit Përkujtimor në Gradish;
- Funksionalizim, mirëmbajtje dhe menaxhim i Kullës për heronjtë Toni dhe Mici dhe bashkëlufëtaret e tyre në Optrushë;
- Ndërtimi i Sheshit në Qendër të Qytetit (në pjesën e vjetër të qytetit);
- Ndërtimi i Sheshit Qendror të Qytetit;
- Përfundimi i plotë i shtrirjes së ndriçimit në të gjitha vendbanimet;
- Rrugët, trotualet, riasfaltimi dhe shënjimi në qytet – Do të investohet në zgjerimin dhe rregullimin e trotualet për këmbësorë, në rrugët e reja e riasfaltimin e rrugëve të dëmtuara (sidomos ato që kanë qarkullim më shumë), si dhe në ripërtëritjen e shënjimit të tyre;
- Përfundimi i rrugicave nëpër fshatra;
- Renovimi dhe fasadimi i objekteve të përbashkta të banimit- Për t'ia dhënë një imazh estetik qytetit, si dhe për t'i bërë më efikase në shpenzime të energjisë.
- Kolektorë dhe impiante për ujërat e zeza. Do të angazhohemi me donatorët të ketë investime konkrete në trajtimin e ujërave të zeza në tërë territorin e komunës së Rahovecit, përmes ndërtimit të kolektorëve dhe impianteve për trajtimin e tyre;
- Energjia e gjelbër - Energjia alternative do të praktikohet në vendosjen e objekteve publike përmes paneleve diellore, me qëllim të ekonomizimit dhe të zvogëlimin të shpenzimeve;
- Digjitalizim për mbikëqyrjen e rrjetit të ndriçimit publik - përmes sistemit online dhe Platformës PHONE MOBILE, do të mundësohet verifikimi dhe mbikëqyrja e drejtpërdrejtë;
- Digjitalizimi i infrastrukturës publike (Rrjeti i rrugëve të kategorizura dhe të pakategorizuara me gjithë instalimet nëntokësore përmes platformës WEB-GIS;
- Më shumë parkingje - Do të krijohet hapësira të reja për parkingje veturash në disa pjesë të qytetit të Rahovecit dhe do të shenjëzohen hapësirat aktuale të parkingjeve;
- Mirëmbajtja e përgjithshme – mirëmbajtjes do t'i kushtohet rëndësi e veçantë, si një zgjidhje efikase për kursimin e parasë publike. Me mirëmbajtje, duke filluar nga rrugët, trotualet, parqet, varrezat, ndërtesat, drunjtë, ndriçimi publik dhe të gjitha asetet e infrastrukturës dhe të pasurive publike, do të shpenzohet më pak, sepse do të investohet në jetëgjatësinë e tyre;
- Lidhja ndërmjet vendbanimeve me rrugë të asfaltuara – asfaltimi i rrugëve që e lidhin qytetin me zonat rurale, është projekt i përfunduar, mirëpo ka nevojë të mëdha që lidhjet ndërmjet vetë zonave rurale të jenë më të lehta. Për këtë arsye, Komuna e Rahovecit do të investojë në rrugë lokale që lidhin fshatra apo lagje të ndryshme, ku është e nevojshme. Përmes këtij investimi, lirohen nga ngarkesa edhe rrugët kryesore që shpiten në qytet ose vendbanime të mëdha;

- Mirëmbajtje e gropave ekzistuese septike, dhe ndërtimi i gropave të reja septike;
- Në bashkëpunim me KEDS-in, furnizim stabil me energji, ndërrim i rrjetit, i shtyllave, instalime nëntokësore etj;
- Bashkëpunim me KRU GJAKOVA dhe donatorë të tjerë për furnizim më të mirë me ujë të pijshëm;
- Legalizimi i parkingjeve ekzistuese dhe krijimi i parkingjeve të reja;
- Ndërtimi i shtigjeve për biçiklistë në zonën urbane dhe periferike;
- Rregullimi i infrastrukturës për persona me nevoja të veçanta;
- Trajtimi i ujërave të zeza dhe i rrugëve në pjesë problematike të Qytetit;
- Menaxhimi i integruar i mbeturinave dhe riciklimi i tyre;

2. Administratë e Përgjithshme

- Komunë e hapur për qytetarët - transparencë e plotë dhe llogaridhënie;
- Komunë që qeveriset drejt dhe mirë, ligjshëm dhe me performancë të lartë;
- Komunë ku u shërbehet qytetarëve pa dallim;
- Komunë me shërbime gjithnjë e më bashkëkohore;
- Transparencë për qytetarë – Komuna e Rahovecit do të përkushtohet në rritjen e transparencës përmes aplikimit të metodave të reja të komunikimit online për qytetarë dhe medie;
- Shërbimet komunale janë të rëndësishme për qytetarët, prandaj Komuna e Rahovecit do të investojë në vazhdimësi në modernizimin dhe rritjen e efikasitetit në ofrimin e shërbimeve;
- Ndërtimi dhe mirëmbajtja e zyrave komunale/gjendjes civile;
- Zgjerimi i sporteleve në zyrat e gjendjes civile;
- Funkcionalizimi i sporteleve të veçanta për mërgatën;
- Më shumë pajisje digjitale (E-KIOSK) për ofrimin e sa më shumë shërbimeve për qytetarët;
- Zbatimi i të gjitha planeve komunale;
- Buxhetimi gjinor.

3. Rinia, kultura dhe sporti

- Përkrahje e të rinjve, shoqatave kulturo-artistike dhe klubeve sportive;
- Subvencionimi i projekteve - Do të vazhdojë subvencionimi i projekteve kulturo-artistike dhe sportive, që janë në interes të komunitetit;
- Përfundimi i Qendrës për Arte, Kulturë dhe Inovacion – Komuna e Rahovecit do ta përfundojë Qendrën për Arte, Kulturë dhe Inovacion, e cila do të jetë një hapësirë që do të përmbushë nevojat e komunitetit artistik dhe të të rinjve në fushën e artit, kulturës dhe inovacionit;
- Fusha sportive në çdo fshat dhe lagje;
- Trashëgimia kulturore dhe historike – Komuna do të vazhdojë të kujdeset për objektet e trashëgimisë kulturore, duke mirëmbajtur infrastrukturën e tyre dhe përreth tyre, por edhe do të krijojë atraksione turistike nga to;
- Përfshirja e objekteve të rëndësishme të veçantë në listën e monumenteve që janë nën përkujdesje institucionale;

- Muzetë, komplekset përkujtimore, bustet dhe shtatoret – Me qëllim të ruajtjes së të kaluarës historike, do të ketë përkujdesje të veçantë, si dhe do të themelohen muze dhe komplekse të reja përkujtimore, në bashkëpunim me komunitetin dhe historianët lokalë. Po ashtu, do të mirëmbahen shtatoret dhe bustet ekzistuese të dëshmorëve, por në bashkëpunim me shoqatat e dala nga lufta do të realizohen edhe shtatore dhe buste të reja, për t'i nderuar të rënë për liri;
- Rritje e përkrahjes për festivalet tradicionale dhe e ngjarjeve të tjera të shënuara për afirmimin e vlerave kulturore, të trashëgimisë historike dhe të turizmit;
- Themelimi dhe funksionalizimi i Ansambllit Profesional të Këngëve dhe të Valleve të Rahovecit;
- Qendra inovative funksionale për të rinjtë;
- Kompleksi sportiv tek EPOPEJA E UÇK-së mbi Rahovec;
- Stadiumi i Qytetit të Rahovecit dhe stadiumet e tjera;
- Mbështetje rinisë për ide kreative dhe artistike;
- Mbështetja e të gjitha klubeve dhe shkollave sportive etj.
- Trajtimi dhe mirëmbajtja e palestrave të sporteve, fushave sportive dhe ndërtimi i terreneve të reja sportive dhe objekteve kulturore;
- Promovimi i projekteve për rini dhe kulturë dhe mbështetje për projektet e OJQ-ve të cilat veprojnë në komunën tonë;
- Intervenimi dhe restaurimi në monumentet kulturo-historike dhe mirëmbajtja e tyre;
- Pasurimi i fondit librar në bibliotekat e komunës sonë;
- Krijimi i hapësirave për biblioteka në vendbanimet e komunës së Rahovecit (aty ku ka hapësira).
- Hartimi i strategjisë për rini.

III. Korniza Fiskale Komunale

3.1 Indikatorët ekonomik komunal

Ndonëse komuna nuk udhëheq drejtpërdrejt politikën makroekonomike (kjo është kompetencë e qeverisë qendrore), mjedisi i përgjithshëm ekonomik ndikon në pasqyrën fiskale komunale dhe si i tillë do të trajtohet si vijon, shih tabelën 1. Korniza Afatmesme Buxhetore e Komunës është në përputhje me Kornizën Makroekonomike të Kosovës dhe sipas dokumentit Korniza Afatmesme të Shpenzimeve (KASH) 2024-2026 të përpiluar nga Qeveria e Republikës së Kosovës.

Komponentët e politikës makroekonomike, siç janë: Bruto Produkti Vendor, inflacioni dhe demografia duhet konsideruar dhe marrë parasysh. Korniza Afatmesme e Shpenzimeve 2024-2026 e Qeverisë së Kosovës, bazuar në të dhënat historike, si dhe në zhvillimet e fundit ekonomike, nënvizon faktin se do të ketë ecuri pozitive të rritjes ekonomike në vitet e ardhshme, më saktësisht në periudhën 2024-2026, ku parashihet një rritje reale vjetore, 4.10 % në vitin 2023, ndërsa rritja reale e Bruto produktit të vendit në 2024 - 2026 parashihet të jetë 4.20%, respektivisht 3.90%.

Natyrisht se rritja ekonomike ndryshe përkthehet edhe në krijimin e vendeve të reja të punës dhe zbutjen e papunësisë në komunë, që në periudhën afatmesme ulet me **1.45 %**, nga niveli i përgjithshëm i papunësisë që llogaritet të jetë i lartë.

Komuna nga ana e saj, do të adaptojë legjislacionin përkatës në funksion të krijimit të ambientit më të mirë për sektorin privat dhe rritjes së të ardhurave të tyre, rrjedhimisht rritjes së të hyrave buxhetore komunale.

Aktualisht, financimi komunal përfshin: **1. Të hyrat vetanake dhe 2. Grandet qeveritare**. Komunitat po ashtu janë pranuese të granteve të donatorëve të jashtëm dhe të brendshëm (me mbulim të plotë apo si pjesë të bashkëfinancimeve), si dhe kanë mundësinë e huamarrjes sipas kushteve të përcaktuara me legjislacionin në fuqi. Komuna e Rahovecit në periudhën afatmesme buxhetore 2024-2026, nëse krijohen rrethanat, planifikon të marrë hua nga institucionet financiare për të financuar projektet e saj në projektet për menaxhimin e ujërave të zeza, eventualisht ndonjë projekt tjetër me rëndësi strategjike për komunën tonë, për të cilën hua garantuese do të jetë Qeveria e Republikës së Kosovës, siç e ka lejuar Ligji për Financat Publike dhe Llogaridhënie.

Tabela 1: Indikatorët ekonomikë komunalë

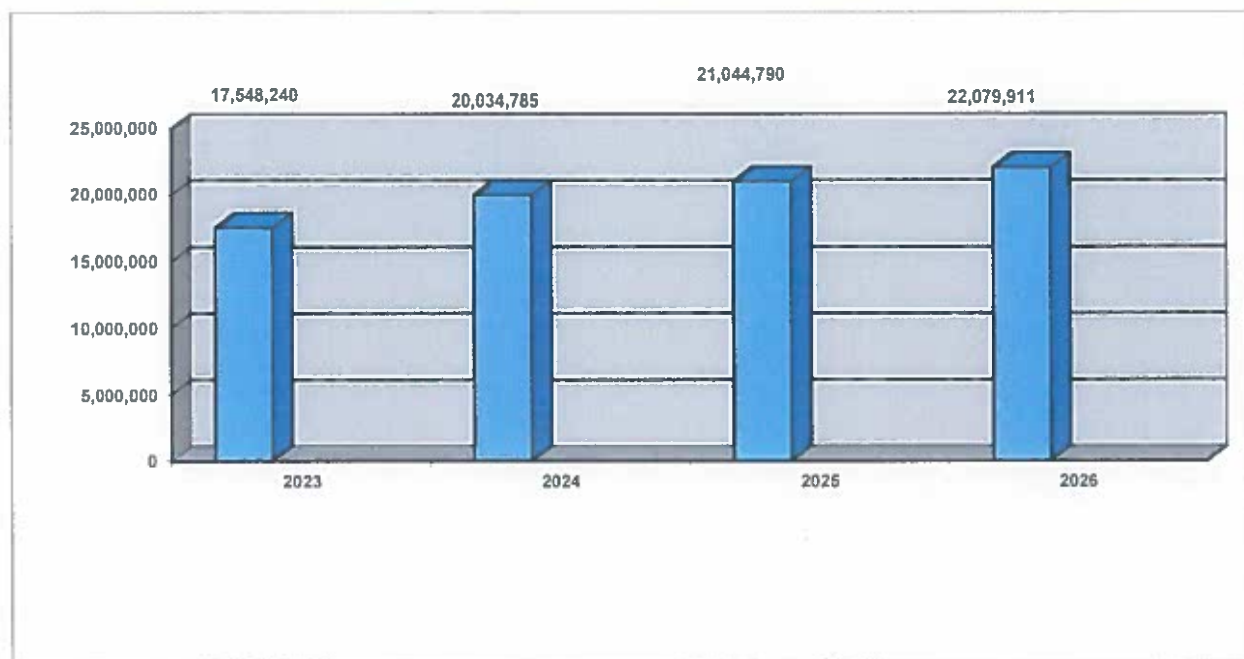
Përshkrimi	2023	2024	2025 (vlerësimet)	2026 (vlerësimet)
Indikatorët makroekonomik në Kosovë				
Rritja reale e BPV në %	3.5	3.9	3.9	3.60
Inflacioni në %	5.50	2.60	2.30	2.00
BPV për kokë banori, në euro	9.832	10.871	11.241	11.894
Indikatorët ekonomik komunal				
Popullsia e Komunës	56.208	56.208	56.208	56.208
Numri i bizneseve të regjistruara	2.602	1.845	1.656	1.458
Numri i nxënësve	9.012	8,298	8,015	7,729

Burimi: Korniza Afatmesme e Shpenzimeve, Qeveria e Kosovës, 2024-2026

3.2. Të Hyrat Komunale dhe Parashikimi Afatmesëm 2024-2026

Të hyrat e Komunës së Rahovecit nga dy burimet e saj kryesore – grandet qeveritare, si dhe të hyrat vetanake komunale kanë shënuar rritje nga viti në vit.

Paraqitja grafike 1: Buxheti Total i Komunës në vitet (2024 – 2026), milion Euro:

Në bazë të planifikimit të bërë nga viti 2023, grandet qeveritare për Komunën e Rahovecit ,si tërësi, do të shënojnë rritje prej **14,89%** në vitin 2024. Rritja e Grandit Qeveritar do të jetë **5.04%** në vitin 2025, në krahasim me 2024, ndërsa të hyrat vetanake në vitin 2024 do të kenë një rritje prej: **11.71%** në krahasim me 2023.

Nga viti 2024-2026 parashihet një rritje prej **14.17 %** në tërësi, sipas të dhënave të prezantuara në tabelën 2 më poshtë, në Grandin qeveritar parashihet të ketë rritje prej **14.39 %** ndërsa në të hyrat vetanake **11,73 %** kjo rritje kryesisht bazohet në të dhënat e përgjithshme për rritjen buxhetore që planifikohet në nivel të Qeverisë Nacionale, siç parashihet me qarkoren 2024/01 (KASH 2024-2026).

Tabela 2: Planifikimi i të hyrave vetanake komunale sipas burimit për periudhën 2024-2026, në Euro

Burimi i të hyrave	2023	2024	2025	2026
Plani	1,445,603.00	1,614,904.00	1,677,349.00	1,760,591.00
Buxhet dhe Financa	880,514.00	978,419.00	1,021,704.00	1,056,841.00
Tatimi në Pronë	423,250.00	431,715.00	440,000.00	470,000.00
Taksa nga Mbeturina	0.00	170,000.00	200,000.00	200,000.00
Tatimi në Tokë	367,264.00	276,704.00	281,704.00	286,841.00
Taksat rrugore	90,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00
Administrata dhe Personeli	118,589.00	115,200.00	117,000.00	124,000.00
Taksa Certifikatat e lindjes	14,000.00	14,000.00	15,000.00	16,000.00
Taksa Certifikatat e kurorëzimit	8,000.00	9,000.00	9,000.00	10,000.00
Taksa Certifikatat e vdekjes	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00
Taksa Certifikatat tjera ofiçarie	45,389.00	45,000.00	45,000.00	46,000.00
Takse për pjesëmarrje ne tender	200.00	200.00	0.00	0.00
Taksë për verifikimin e dokumenteve	5,000.00	4,000.00	5,000.00	6,000.00
Taksa të tjera administrative	44,000.00	41,000.00	41,000.00	44,000.00
Inspekcioni	6,500.00	11,300.00	13,560.00	14,000.00
Taksa të tjera administrative	0.00	300.00	360.00	200.00
Gjobat nga inspektoriat	5,000.00	10,000.00	11,700.00	12,000.00
Licencë për pranimin e lokalit	1,000.00	1,000.00	1,500.00	1,700.00
Inspektimi higjienik dhe sanitar	500.00	0.00	0.00	0.00
Shërbime Publike	10,800.00	12,700.00	14,000.00	10,600.00
Taksa për leje gjërmime	1,000.00	1,500.00	2,000.00	2,500.00
Të hyrat nga shitja e mbeturinave	0.00	0.00	0.00	0.00
Shfrytëzimi i pronës publike	3,000.00	2,000.00	2,500.00	2,500.00
Qiraja nga vendosja e objekteve tregtare	3,000.00	5,000.00	5,000.00	500.00
Qiraja nga objektet publike	3,000.00	3,200.00	3,500.00	4,000.00
Licenca të lira individuale	300.00	500.00	600.00	600.00
Largimi dhe deponimi i automjeteve	500.00	500.00	600.00	500.00
Bujqësia dhe zhvillimi rural	44,000.00	36,700.00	28,500.00	32,500.00
Taksa të tjera administrative	0.00	500.00	1,000.00	1,000.00
Taksa -të hyrat nga pyjet	0.00	200.00	500.00	500.00
Shfrytëzimi i pronës publike (qiraja e tokës bujqësore)	1,000.00	5,000.00	6,000.00	10,000.00
Participimet në bujqësi	42,000.00	30,000.00	20,000.00	20,000.00
Taksa për ndërrimin e destinimit të shfrytëzimit të tokës	1,000.00	1,000.00	1,000.00	1,000.00
Ekonomia dhe Zhvillimi	157,000.00	210,135.00	208,850.00	224,000.00
Licenca të lira individuale	0.00	0.00	0.00	0.00
Licenca për shërbime profesionale	0.00	50.00	150.00	200.00
Taksë për ushtrimin e veprimtarisë	75,000.00	106,863.00	106,000.00	105,000.00
Licenca tjera per afarizem	0.00	450.00	700.00	800.00

Qiraja nga vendosja e objektit tregtar	82,000.00	102,7720.00	102,000.00	118,000.00
Kadastër dhe Gjeodezia	55,000.00	77,000.00	76,000.00	79,500.00
Taksa për regjistrimin e trashëgimisë	30,000.00	32,000.00	33,000.00	36,000.00
Taksa e tjera administrative	0.00	2.000.00	3.000.00	1.500.00
Taksa per fl. Posed. dhe kopje plani	0.00	15.000.00	15.000.00	12.000.00
Taksa për matjen e tokës në terren	25,000.00	28,000.00	25,000.00	30,000.00
Urbanizmi	68,000.00	64,000.00	77,085.00	91,000.00
Taksa komunale për leje ndërtimi	36,000.00	45,000.00	53,085.00	65,000.00
Taksa të tjera administrative	0.00	6.000.00	6.000.00	6.000.00
Taksa për demolim	1.000.00	1,000.00	1,000.00	1,000.00
Taksa për legalizimin e objekteve	21,000.00	0.00	0.00	0.00
Inspektimi respektimi i planit urbanistik	2.000.00	2,000.00	3,000.00	3,000.00
Leje mjedisore komunale	8,000.00	10,000.00	14,000.00	16,000.00
Shëndetësia dhe mirëqenienie sociale	80,000.00	74,450.00	79,450.00	84,450.00
Participimi nga shëndetësia	80,000.00	70,000.00	75,000.00	80,000.00
Taksa të tjera administrative	0.00	450.00	450.00	450.00
Taksa per verifikimin e dok. Te ndryshme	0.00	4.000.00	4.000.00	4.000.00
Kulturë, Rini, Sport	3,000.00	4,800.00	8,000.00	8,500.00
Shitja e shërbimeve (biblioteka)	1,000.00	4,800.00	8,000.00	8,500.00
Arsimi dhe Shkencë	22,200.00	30,200.00	33,200.00	35,200.00
Participimet - çerdhja e fëmijëve	22,000.00	30,200.00	33,200.00	35,200.00
Participimi në arsim	200.00	0.00	0.00	0.00

Komuna e Rahovecit vazhdon të dominohet në buxhetin total të saj nga transferet qeveritare të cilat edhe në tri vitet e ardhshme do të përbëjnë afërsisht 90 % të buxhetit total të komunës.

3.2.1. Donatorët e jashtëm (ndërkombëtarë)

Financimi nga donatorët e jashtëm gjatë vitit 2024-2026, presim qe te kemi donacione,dhe financim nga performanca.

3.2.2. Politikat e reja

Komuna e Rahovecit në tri vitet e ardhshme do të bëjë përpjekje në mobilizimin e resurseve komunale me qëllim të adaptimit të politikave të reja që ka iniciuar Qeveria e Republikës së Kosovës, por edhe të atyre të iniciuara në nivelin e qeverisë komunale.

Fillimisht, ndonëse ende nuk është pjesë e Kornizës Afatmesme të Shpenzimeve të Qeverisë së Kosovës 2024-2026, sugjerimit të Qeverisë së Kosovës janë që shumta e Grandit të Përgjithshëm të Komunave që aktualisht është dhjetë përqindja (10%) e të hyrave totale buxhetore të Qeverisë Qendrore, (duke përjashtuar të hyrat nga shitja e aseteve, të hyrat e tjera të jashtëzakonshme, të hyrat e dedikuara vetanake dhe të hyrat nga huamarrja) do të reduktohet në 9%, në vitet e ardhshme. Projektionet e bëra për 2024 dhe 2026 në Kornizën

Afatmesme të Shpenzimeve të Kosovës, nuk reflektojnë ende në këtë politikë. Për Komunën e Rahovecit kjo do të vazhdojë të jetë një risk që duhet trajtuar në të ardhmen dhe duke menduar strategjitë që duhet ndjekur me qëllim të mbulimit të asaj difference që do të shkaktonte ulja e nivelit të Grandit të Përgjithshëm, për komunën.

Së dyti, në rast se në periudhën afatmesme Qeveria e Kosovës do të ndryshojë formulën shtetërore të ndarjes së grandit të arsimit për komuna, ndarje kjo që pretendohet të bëhet në bazë të normës e jo të numrit të nxënësve, atëherë kjo do të ketë ndikim të dukshëm në buxhetin e Komunës, ul grandin e arsimit, sidomos duhet pasur parasysh se ky grand përbën pjesën më të madhe të buxhetit komunal. Komuna nuk i ka informatat e nevojshme për të bërë analizën e impaktit të kësaj politike.

Së treti, komuna e Rahovecit ka mirëpritur deklaratimet e Qeverisë Nacionale, që në të ardhmen, sa i përket fleksibilitetit të shpenzimeve në të gjitha kategoritë ekonomike, përveç pagave, të kenë mundësi këtë ta bëjnë edhe nga Grandi i Përgjithshëm si shtesë, përveçse nga të hyrat vetanake komunale.

Ndërsa, sa u përket të hyrave të tjera të Komunës, apo të hyrave vetanake, sërish Qeveria Nacionale ka shtyrë drejt politikave të reja që do të orientonin komunën drejt avancimit të tatimeve me potencial të mirë dhe zbehjes, eventualisht eliminimit të atyre taksave e ngarkesave komunale që rëndojnë ambientin biznesor komunal. Edhe në të ardhmen barra kryesore në realizimin e të hyrave vetanake bie mbi tatimin në pronë dhe në tatimin në tokë.

3.3. Tendencia e shpenzimeve komunale dhe parashikimi i tyre afatmesëm 2024-2026

Sipas rekomandimeve të Misionit të Fondit Monetar Ndërkombëtar të komunikuara përmes Qarkores Buxhetore Komunale 2024/01 komunat do të kenë edhe në të ardhmen fleksibilitet në shpërndarjen e të hyrave vetanake komunale në strukturën e shpenzimeve sipas kategorive ekonomike për vitin 2024, duke përjashtuar kategorinë Paga dhe Mëditje:

Projeksionet e shpenzimeve buxhetore për vitin 2024 do t'i paraqesim sipas kategorive ekonomike:

• Pagat dhe Mëditjet	10.300.983.00
• Mallrat dhe Shërbimet	2.466.340.00
• Shpenzimet Komunale	370.000.00
• Subvencionet dhe Transferet	890.000.00
• Shpenzimet Kapitale	6.007.462.00
TOTAL	20.034.785.00

3.3.1. Pagat dhe Mëditjet

Gjatë vitit 2024, krahasuar me vitin 2023, kjo kategori e shpenzimeve pritet të rritet **14.17 %** si rezultat i ligjit të pagave. Pjesëmarrja e kategorisë së pagave dhe e mëditjeve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore komunale, gjatë këtyre viteve, pritet të mbetet në nivel të përafërt **51.42%**.

3.3.2. Mallrat dhe Shërbimet

Kategoria e shpenzimeve për mallra dhe shërbime (duke përfshirë komunalitë), është rritur për **11.03 %** nga viti 2023 në vitin 2024, për arsye të rritjes së buxhetit, dhe për ikur keqklasifikimit, disa nga projektet të cilat kanë qenë të planifikuara në kuadër të investimeve kapitale, tani janë të planifikuara në kuadër të Mallrave dhe shërbime kryesisht projektet me karakter mirëmbajtje. Andaj pjesëmarrja e kësaj kategorie të shpenzimeve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore, gjatë vitit 2024 pritet të jetë mesatarisht **14.16 %**.

3.3.3. Subvencionet

Në vitin 2024 komuna e Rahovecit do të ndajë subvencionet për bujqësi, ekonomi, shëndetësi, arsim, kulturë, rini dhe sport, dhe në kuadër të shërbimeve publike. Gjatë vitit 2024 krahasuar me vitin 2023, kjo kategori e shpenzimeve pritet të rritet për **8.54 %**. Gjithashtu edhe kjo kategori e buxhetit, për të larguar keqklasifikimin e mundshëm, disa nga projektet të cilat kanë qenë të planifikuara në kuadër të investimeve kapitale, tani janë të planifikuara në kuadër të Subvencioneve. Pjesëmarrja e subvencioneve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore gjatë vitit 2024 mesatarisht do të jetë **4.44 %**.

3.3.4. Investimet Kapitale

Kjo kategori e shpenzimeve do të shënojë rritje në vitin 2024, për **5.76 %** krahasuar me vitin 2023. Një pjesë e madhe e tyre planifikohet të financohet nga të hyrat vetanake të komunës. Pjesëmarrja e investimeve kapitale në totalin e shpenzimeve të komunës në vitin 2023 dhe tutje pritet të jetë mesatarisht: **29.99 %**.

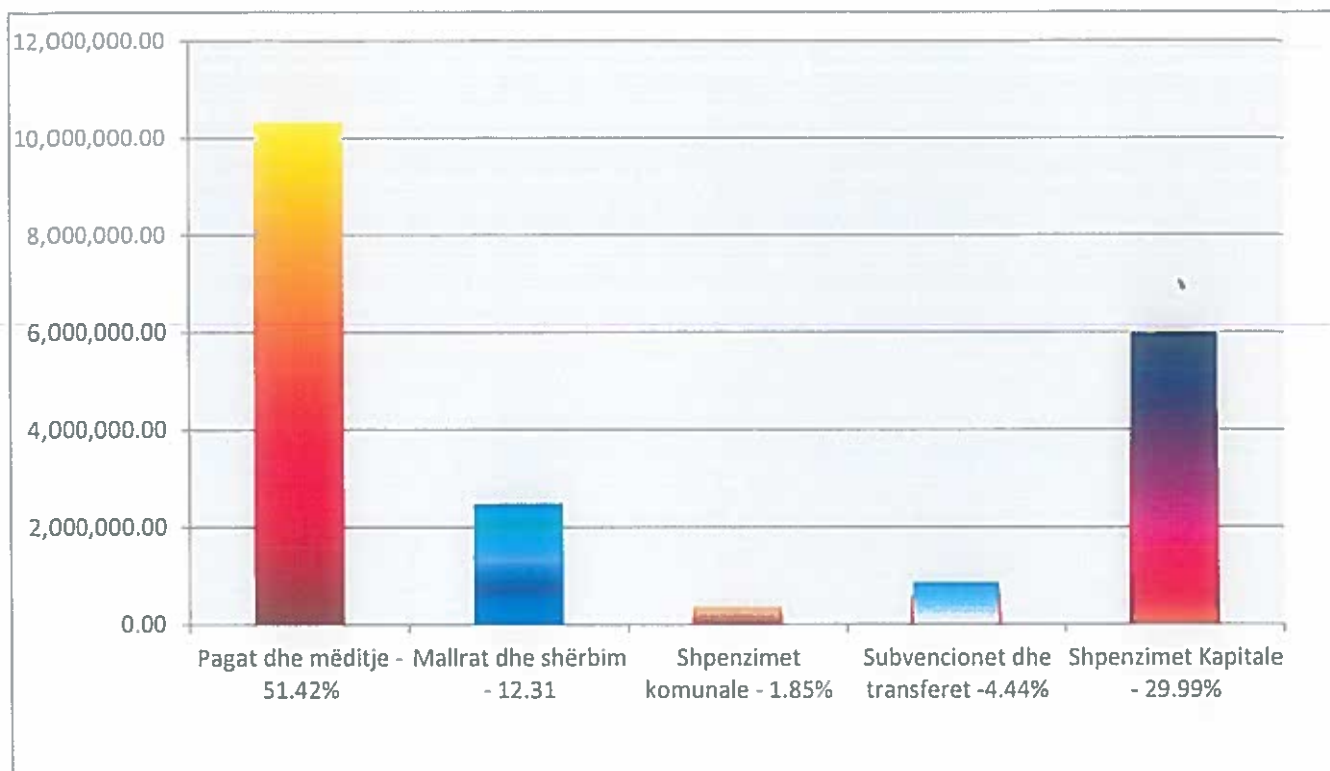

Tabela 3: Korniza Buxhetore Komunale 2024-2026, në euro.

	Përshkrimi	2023	2024	2025	2026
			(plan)	(vlerësimet)	(vlerësimet)
1	TË HYRAT TOTALE KOMUNALE	17,548,240.00	20,034,785.00	21,044,790.00	22,079,911.00
	Të hyrat vetanake	1,445,603.00	1,614,904.00	1,677,349.00	1,760,591.00
	Grandet dhe transferet qeveritare	16,102,637.00	18,419,881.00	19,367,441.00	20,319,320.00
2	SHPENZIMET TOTALE KOMUNALE	17,548,240.00	20,034,785.00	21,044,790.00	22,079,911.00
	Shpenzimet rrjedhëse	11,896,917.00	14,027,323.00	14,632,633.00	15,346,832.00
	Pagat dhe mëditjet	8,503,088.00	10,300,983.00	10,816,032.00	11,356,832.00
	Mallrat dhe shërbimet	2,203,829.00	2,466,340.00	2,506,341.00	2,650,000.00
	Shpenzimet komunale	370,000.00	370,000.00	400,000.00	400,000.00
	Subvencionet	820,000.00	890,000.00	890,000.00	940,000.00
3	Shpenzimet Kapitale	5,651,323.00	6,007,462.00	6,412,417.00	6,733,079.00
	Huamarrja e jashtme	0.00	0.00	0.00	0.00

Tabelat në vijim janë një pasqyrë e shpërndarjes së shpenzimeve në komunë në bazë të programeve apo kategorive funksionale, si dhe në bazë të kategorive ekonomike. Shpenzimet në vijim (tabela 4) janë ato aktuale të vitit 2023, planifikimi për vitin 2024-2026, si dhe projeksionet e përgatitjes (Tabela 4-5-6-7).

Tabela 4: Shpenzimet në vitin 2023, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	178,520	55,000		160,000		393,520
Administrata	217,362	175,830			28,000	421,192
Çështjet Gjimore	5,308	2,000				7,308
Inspektimet	71,454	15,000				86,454
Zyra e Kuvendit Komunal	107,126	17,000				124,126
Buxhet dhe Financa	100,202	250,000			279,000	629,202
Shërbime publike	27,650	495,000	216,000		970,000	1,708,650
Zjarrfikësit dhe Inspektimet	149,328	15,000			0	164,328
Zyra Lokale për Komunitete	58,850	15,000			20,000	93,850
Bujqësia, Pylltaria dhe Zhvillim	65,162	60,000		440,000	1,005,000	1,570,162
Zhvillimi Ekonomik	43,928	17,000		20,000	158,000	238,928
Kadastri dhe Gjeodezia	64,368	16,000			0	80,368
Planifikimi Urban dhe Mjedis	40,754	180,000			1,400,000	1,620,754
Shëndetësia dhe Mirëqenie Sociale	1,851,357	350,000	80,000	90,000	244,363	2,615,720
Qendra për punë Sociale	101,284	10,000	4,000			115,284
Kulturë, Rini, Sport	67,370	50,000		110,000	505,351	732,721
Administrata e Arsimit	53,820	55,000			20,000	128,820
Arsimi Parafillor	167,137	75,000	8,500		90,000	340,637
Arsimi Fillor	4,311,155	193,237	46,500		580,000	5,130,892
Arsimi Mesëm	1,208,728	57,278	15,000			1,281,006
TOTAL	8,890,863	2,103,345	370,000	820,000	5,299,714	17,483,922

Tabela 5: Shpenzimet për 2024, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	189,139.00	55,000.00		230,000.00	-	474,139.00
Administrata	238,906.00	148,000.00			25,000.00	411,906.00
Çështjet Gjinore	5,265.00	2,000.00			-	7,265.00
Inspektimet	111,165.00	60,000.00			-	171,165.00
Zyra e Kuvendit Komunal	292,118.00	17,000.00			-	309,118.00
Buxhet dhe Financa	109,114.00	200,000.00			220,000.00	529,114.00
Shërbime publike	31,804.00	605,000.00	216,000.00		1,246,120.00	2,098,924.00
Zjarrfikësit dhe Inspektimet	166,690.00	15,000.00			-	171,690.00
Zyra Lokale për Komunitete	100,862.00	15,000.00			30,000.00	145,862.00
Bujqësia, Pylltaria dhe Zhvillim	77,098.00	90,000.00		440,000.00	1,160,000.00	1,767,098.00
Zhvillimi Ekonomik	53,031.00	20,000.00		20,000.00	70,000.00	163,031.00
Kadastra dhe Gjeodezia	74,666.00	16,000.00			-	90,666.00
Planifikimi Urban dhe Mjedisi	52,206.00	320,000.00			1,730,000.00	2,102,206.00
Shëndetësia dhe Mirëqenie Sociale	1,956,630.00	350,000.00	80,000.00	90,000.00	266,204.00	2,742,834.00
Qendra për punë Sociale	108,530.00	10,000.00	4,000.00		-	122,530.00
Kulturë, Rini, Sport	92,444.00	70,000.00		110,000.00	660,138.00	932,582.00
Administrata e Arsimit	66,104.00	55,000.00			600,000.00	721,104.00
Arsimi Parafillor	220,667.00	87,000.00	8,500.00			316,167.00
Arsimi Fillor	5,119,432.00	233,237.00	46,500.00		-	5,399,169.00
Arsimi Mesem	1,245,112.00	98,103.00	15,000.00		-	1,358,215.00
TOTAL	10,300,983.00	2,466,340.00	370,000.00	890,000.00	6,007,462.00	20,034,785.00

Tabela 6: Shpenzimet, projeksionet 2025, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	198,596.00	55,000.00		200,000.00	0.00	453,596.00
Administrata	250,851.00	148,000.00			0.00	398,851.00
Çështjet Gjimore	5,528.00	2,000.00			0.00	7,528.00
Inspektimet	116,723.00	60,000.00			0.00	176,723.00
Zyra e Kuvendit Komunal	306,724.00	17,000.00			0.00	323,724.00
Buxhet dhe Financa	114,570.00	200,000.00			103,524.00	418,094.00
Shërbime publike	33,394.00	645,001.00	246,000.00	50,000.00	1,068,651.00	2,043,046.00
Zjarrfikësit dhe Inspektimet	164,524.00	15,000.00			0.00	179,524.00
Zyra Lokale për Komunitete	105,905.00	15,000.00			20,000.00	140,905.00
Bujqësia, Pylltaria dhe Zhvillim	80,953.00	90,000.00		440,000.00	1,360,000.00	1,970,953.00
Zhvillimi Ekonomik	55,682.00	20,000.00		20,000.00	70,242.00	165,924.00
Kadastra dhe Gjeodezia	78,399.00	16,000.00			0.00	94,399.00
Planifikimi Urban dhe Mjedis	54,816.00	320,000.00		0.00	2,130,000.00	2,504,816.00
Shëndetësia dhe Mirëqenie Sociale	2,054,461.00	350,000.00	80,000.00	90,000.00	300,000.00	2,874,461.00
Qendra për punë Sociale	113,956.00	10,000.00	4,000.00		0.00	127,956.00
Kulturë, Rini, Sport	97,066.00	70,000.00		110,000.00	580,000.00	857,066.00
Administrata e Arsimit	69,409.00	55,000.00			780,000.00	904,409.00
Arsimi Parafillor	229,690.00	87,000.00	8,500.00			325,190.00
Arsimi Fillor	5,373,904.00	233,237.00	46,500.00		0.00	5,653,641.00
Arsimi Mesem	1,310,881.00	98,103.00	15,000.00			1,423,984.00
TOTAL	10,816,032.00	2,506,341.00	400,000.00	910,000.00	6,412,417.00	21,044,790.00

Tabela 7: Shpenzimet, projeksionet 2026, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencion e	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	208,526.00	55,000.00		220,000.00	0.00	483,526.00
Administrata	263,394.00	148,000.00			0.00	411,394.00
Çështjet Gjimore	5,805.00	2,000.00			0.00	7,805.00
Inspektimet	122,599.00	60,000.00			0.00	182,599.00
Zyra e Kuvendit Komunal	322,060.00	17,000.00			0.00	339,060.00
Buxhet dhe Financa	120,298.00	200,000.00			200,000.00	520,298.00
Shërbime publike	35,064.00	695,001.00	246,000.00	50,000.00	1,500,000.00	2,526,065.00
Zjarrfikësit dhe Inspektimet	172,750.00	15,000.00			0.00	187,750.00
Zyra Lokale për Komunitete	111,200.00	15,000.00			0.00	126,200.00
Bujqësia, Pylltaria dhe Zhvillim	85,001.00	90,000.00		450,000.00	600,000.00	1,225,001.00
Zhvillimi Ekonomik	58,467.00	20,000.00		20,000.00	0.00	98,467.00
Kadastra dhe Gjeodezia	82,319.00	16,000.00			0.00	98,319.00
Planifikimi Urban dhe Mjedisi	57,557.00	413,659.00		0.00	860,000.00	1,331,216.00
Shëndetësia dhe Mirëqenie Sociale	2,157,148.00	350,000.00	80,000.00	90,000.00	370,000.00	3,047,148.00
Qendra për punë Sociale	119,920.00	10,000.00	4,000.00		0.00	133,920.00
Kulturë, Rini, Sport	101,920.00	70,000.00		110,000.00	2,083,078.00	2,364,998.00
Administrata e Arsimit	72,880.00	55,000.00			1,120,000.00	1,247,880.00
Arsimi Parafillor	243,729.00	87,000.00	8,500.00			339,229.00
Arsimi Fillor	5,646,099.00	233,237.00	46,500.00		0.00	5,925,836.00
Arsimi Mesem	1,370,096.00	98,103.00	15,000.00			1,483,199.00
TOTAL	11,356,832.00	2,650,000.00	400,000.00	940,000.00	6,733,078.00	22,079,910.00

Kategoria Ekonomike – Investimet Kapitale - e prezantuar në detaje më lart, paraqet një komponentë të rëndësishme të buxhetit të komunës, e cila ndonëse nuk përfaqëson pjesën më të madhe të shpenzimeve të përgjithshme buxhetore, mbetet me rëndësi të posaçme në aspektin e planifikimit për Komunën e Rahovecit. Kjo kategori e shpenzimeve në kuadër të shpenzimeve të rregullta buxhetore ka potencialin më të madh për të nxitur rritjen ekonomike. Prandaj, kjo kategori e shpenzimeve edhe gjatë periudhës së ardhshme afatmesme, do të vazhdojë të jetë në funksion të krijimit të ambientit më të favorshëm për ngritje të pjesëmarrjes së sektorit privat, përmes përmirësimit të vazhdueshëm të infrastrukturës. Përderisa ndikimi i këtyre investimeve në punësim dhe konsum është relativisht i shpejtë, ndikimi i plotë i tyre në ekonomi do të mund të realizohet vetëm në periudhën afatmesme. Në këtë kontekst, përmirësimi i infrastrukturës do të pozicionojë ekonominë e komunës së Rahovecit në një rrugë të rritjes më të shpejtë dhe të qëndrueshme ekonomike në periudhën afatgjatë.

3.4. Analiza Gjimore-Buxhetimi Gjimore

Komuna ka përgatitur një buxhet të përgjegjshëm gjimore të detajuar, por jemi përpjekur të vlerësojmë se si shpenzimet në paga dhe mëditje janë ndarë për të adresuar planifikimin e ardhshëm buxhetor. Ne kemi analizuar numrin e grave dhe të burrave, të djemve dhe të vajzave të punësuar në kuadër të komunës (Administratë, Shëndetsi dhe Arsim), si dhe kemi bërë një analizë të hollësishme të numrit të banorëve në proporcion të burrave dhe grave. Andaj, kemi nxjerrë të dhëna të pjesëmarrjes së gjinisë femërore në kategorinë buxhetore për Mallra dhe Shërbime si dhe Investime Kapitale (shih tabelën nr. 4).

Ndërsa në kategorinë e Subvencioneve dhe Transfereve për gjininë femërore planifikojmë të buxhetojmë për vitin 2024-2026 (shih tabelën nr. 4).

Sqarim: Tabela e mëposhtme bazohet në shifrat që janë sipas listës së Pagave dhe Mëditjeve, të qershorit 2023 dhe numrin aktual të të punësuarve.

Tabela : Struktura e të punësuarve sipas gjinisë

Tabela 1. Numri i punëtorëve në Komunë

Viti	Numri total i stafit	Numri total i stafit - gra	Numri i stafit - burra	Paga dhe mëditje/Shuma për gra	Paga dhe mëditje/Shuma për burra
2020	1186	437	749	2,607,464.28	4,399,946.88
2021	1186	476	710	1,413,872.58	2,146,315.82
2022	1184	441	743	2,949,906.84	4,143,442.92
Planifikimi 2023	1184	441	743		

Tabela 2. Planifikimi për vitin 2024 - Nivelet e pagave në Organizatën Buxhetore

Niveli i pagave	Numri i total i stafit në këtë nivel të pagave	Numri i burrave në këtë nivel	Shuma e shpenzuar për burra në këtë nivel	Numri i grave në këtë nivel	Shuma e shpenzuar për gra në këtë nivel
201-400	55	26	9,564.19	29	9,589.61
401-600	451	223	109,871.74	228	125,991.11
600+	660	415	292,838.07	245	157,019.11

Tabela 3. Numri i përfituesve të subvencioneve, të shërbimeve të ofruara nga organizata buxhetore të drejtorive përkatëse (ku është e aplikueshme)

Viti	Buxheti total i shërbimit/subvencionit të caktuar	Numri total i përfituesve	Numri total i përfituesve -i grave	Numri total i përfituesve për burra	Buxheti për gra	Buxheti për burra
2020	320,532.48	635	251	384	112,186.37	208,186.00
2021	311,000.00	1156	478	678	144,325.94	332,874.06
2022	342,703.91	651	363	288	165,791.38	176,912.53
Planifikimi 2023	820,000.00					

Tabela 4. Buxhetimi i përgjithshëm gjinor sipas kategorive ekonomike 2024-2026

Viti	Paga dhe mëditje	Mallra dhe shërbime	Subvencione	Investime Kapitale
2024	3,836,086.06	1,215,165.72	45,000.00	2,959,876.52
2025	4,027,890.31	1,234,874.21	50,000.00	3,159,397.85
2026	4,229,284.23	1,305,655	55,000.00	3,317,387.53

Në tabelën nr.4 është i përfshirë buxheti i përgjithshëm për gjininë femërore si dhe projeksionet 2025-2026. Në pozicionin paga dhe mëditje është e përfshirë gjinia femërore, të cilat janë të punësuar në kuadër të Komunës, duke përfshirë administratën, shëndetësinë dhe arsimin, ku nga numri i përgjithshëm i të punësuarve prej 1184, 441 prej tyre janë të gjinisë femërore ose më saktë 37,24% me pjesëmarrje në paga dhe mëditje.

Ne kategorinë Mallra dhe Shërbime, të dhënat janë nxjerrur nga numri i përgjithshëm i popullsisë së Komunës së Rahovecit prej 56,208 banorë, ku prej tyre të gjinisë femërore janë 27,696 ose 49,27%.

Në kategorinë Investime Kapitale të dhënat po ashtu janë nxjerrur nga numri i përgjithshëm i popullsisë së Komunës së Rahovecit prej 56,208 banorë, ku prej tyre të gjinisë femërore janë 27,696 ose 49,27%.

Ndërsa në kategorinë e subvencioneve dhe transfereve planifikojmë ta buxhetojmë në këtë mënyrë, sipas viteve:

2024 në shumën: 45,000.00 €

2025 në shumën: 50,000.00 €

2026 në shumë: 55,000.00 €

Drejtoria për Buxhet dhe Financa

Kryetari

